

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Historico-Juridicus De Præcedentia Controversa
Monachos Benedictinos Inter Et Canon. Regulares S.
Augvstini**

Stolte, Benedict

Erfordiaae, 1730

VD18 1179271X

§. II. Solvitur objectio ex Conciliis desumpta,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64547](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64547)

culum undecimum minimè agnoscentes. Nunc tandem ex dictis infero & concludo manifestè:

Ergo Ordo s. BENEDICTI natus in Sublaco anno 510. in Concilio Lateranensi sive Romano II. approbatus, à s. GREGORIO Magno confirmatus ordine *Canoniarum Regularium* s. AVGVSTINI multò est antiquior.

§. II.

Solvitur Objectio ex Conciliis desumpta.

16. *Objicies I.* Ex Commentario in regulam s. AVGVSTINI fol. 65. *Canoniarum Regularium* jam olim clarissimè meminit Concilium III. Turonense, celebratum anno Dni 813. Item Vernense anno 755. aliaquè complura, ergò.

Respondet ad Concil. Turonense CAROLVS à MANSFELD Canonicus, de clericorum Cœnobitica C. 5. fol. 103. Ne dicas illos Monasteriorum Canonicos Monachos fuisse, vel Canonicos, quos modò Regulares dicimus, neutrum enim verum est. Ita ille, & rectè; nulla enim in dicto Concilio *Canoniarum*

regularium fit mentio; sed tantum Canonico-
 rum in communi viventium, quo-
 rum collegia, sicut & Monachorum, dice-
 bantur communi nomine Monasteria vel
 claustra, uti patet ex conc. Cabillonensi can.
 40. statuente, ut sacerdotes exauthorati re-
 legarentur ad Monasteria Canonica aut Regu-
 laria, id est Monastica, in Monasterio Cano-
 nico aut Regulari. Et Moguntinum anno 813.
 can. 20. sic habet: claustrum firmum ha-
 beant, in quo saluari possint anime in iis mo-
 rantium sub disciplinâ Canonicâ vel Regulari.
 Sic & Concil. Ticinense anno 815. dicit gene-
 ratim: de monasteriis virorum sive foemina-
 rum, quæ debent esse secundum regulam s. BE-
 NEDICTI, vel secundum Canonicam authorita-
 tem disposita &c. sic & TANGMARVS in vitâ
 s. BERNVARDI non semel Ecclesiæ Cathed-
 ralis hujus Hildesimensis Canonico-
 rum in communi viventium habitacu-
 lum nominat monasterium. Concilium
 ergo Turonense hoc ipso, quod loquitur de
 Monasteriis Canonico-
 rum Regularium, mi-
 nus ordinis s. AVGVSTINI. Resp. ad Con-
 cil. Vernense, sive Vernum, sive Vercellense.
 Negando, ibi fieri mentionem Canonico-
 rum

rum Regularium, sed potius clarissimè ordinem *Canonicum* à *Regulari* distingui. Sic enim dicitur *can. 11. de iis, qui nec sub manu Episcopi sunt, nec regulariter vivunt, placuit, ut in Monasterio sint sub ordine Regulari, aut sub manu Episcopi sub ordine Canonico.* Unde *Canonici*, de quibus ibi est sermo, non sunt dicti *Regulares*. Similiter dicitur in *Concil. Moguntinensi anno 813. Can. 21. Si Monachi fieri voluerint, regulariter vivant, sin autem, Canonicè vivant omninò.*

Aliud ergo tunc erat *Canonicè*, aliud *regulariter* vivere, alii *Canonici*, alii *Regulares*.

17. DICES: Cum COMMENTATORE fol. 241. esto, nomen *Canonici Regularis* in primitiva Ecclesia non fuerit in usu, at tamen, si de re constet, non est de nomine disputandum, aliàs sequeretur, in primitiva Ecclesia non fuisse realiter christianos, cum nomen *Christianorum* ante *Concil. Antiochenum* non fuerit in usu, ut habetur *Causâ 24. q. 1. C. 2. rogamus.* Item sequeretur, *Monachos* à *D. BENEDICTO* institutos usque ad tempora *S. GREGORII MAGNI* non fuisse *Benedictinos*, cum nullum tum temporis fuerit, vel ostendi possit hujus nominis vestigium.

Resp. Falli vel fallere COMMENTATOREM, dum ait *cit. cap. rogamus*, haberi, nomen christiani ante *conc. Antiochenum* non fuisse in usu; nihil enim de hoc dicitur toto illo capite, ut patet inspicienti. fit autem nominis *Christiani* expressio *Act. 11. v. 26. & 28.* nec non *1. Pet. 4. v. 16.*

Deinde si foret tam certum, *Canonicos regulares* extitisse in primitiva Ecclesia, ac certum est extitisse Christianos, & à s. BENEDICTO extitisse Benedictinos, nulla esset de antiquitate *Canonicorum Regularium* controversia. Ast modò, cum nec in *Bullis* summorum Pontificum, nec in *Conciliis*, nec in *tabulis originalibus*, nec in *instrumentis authenticis* ulla ante sæculum undecimum *Canonicorum Regularium* vel regulæ s. AVGVSTINI fiat mentio, colligitur satis evidenter, nec antiquius esse eorum institutum, quæ enim aliàs communis & pertinacis istius subterfugiæ esset ratio?

18. INST. Cum eodem COMMENTATORE *fol. 71. & seq.* objiciendo octo Historicos, & inter illos duos Benedictinos BERNARDVM HERTFELDER & STENGELIVM, testantes Monasteria, pro *Canonicis*

nicis Regularibus sub regulâ s. AVGVSTINI militantibus ante annum millesimum jam fuisse.

Resp. Cum CORB. KHAMM, quòd tales Historici hanc opinionem ex *Conciliis, Bullis Pontificiis, aut ex tabulis originalibus & instrumentis authenticis* non hauserint, adeoque intelligendi sint de *Canonicis* in communi viventibus juxta Regulam vel CHRODOGANGI vel *Aquisgranensem*. Cùm enim Historici aut chronographi advertent ab annis multis, *Canonicos Regulares* in suis Monasteriis observare regulam s. AVGVSTINI, persuadebant, hunc vivendi modum in istis Monasteriis originis viguisse, qui tamen lapsu temporis primùm erat introductus. Quare hujusmodi Monasteria nominantur ab Historicis per anticipationem *Canonicorum Regularium*, prout ex VELSERI doctissimi scholiastæ relatione BARONIVS *annal. Eccl. tom. 10. ad ann. 924.* interpretatur prophetiam s. VDALRICO factam à MARINO *Papa*, qui, quamvis primùm post 18 annos nimirum anno 942. creatus sit Pontifex, nihilominus jam tum s. VDALRICO *Episcopatum Augustanum* præfagiens, *Papa* appell-

pellatur, intellige *Papa* per anticipationem, quia postea factus est *Papa*, ita ille *Hierar. Augustanae p. 3. relat. 1. observ. 1. n. 33. & 34.* qui idem *l. cit. n. 39.* fatetur, ipsum se alibi, specialiter *p. 1. fol. 126.* ante sæculum undecimum appellare aliqua monasteria *Canonicorum Regularium*, videlicet per anticipationem, quia nempe fundata erant pro *Canonicis* juxta regulam *CHRODOGANGI* aut *Aquisgranensem* in communi viventibus, quos ad distinctionem aliorum *Canonicorum* separatim habitantium more aliorum *Neotericorum* chronographorum vocat *regulares*, & quia postea modernam regulam s. *AVGVSTINI* suscepere, ordinis s. *AVGVSTINI*.

19. Errat ergo *RADERVS* à *COMMENTATORE* *fol. 71.* citatus, dum *Bavariæ s. volum 2. fol. 248.* in vita s. *CONRADI Archiepiscopi Salisburgensis* scribit: *olim plerique omnes summæ ædis Canonici s. AVGVSTINI leges & regulam sequi cogebantur.* Nam vixere olim *salisburgensis Ecclesiæ Canonici* secundum regulam *Aquisgranensem* ad *ARNONEM Archiepiscopum Salisburgensem* à *LVDOVICO PIO* eum in finem
 mis-

missam, uti ex ipsâ epist. LVDOVICI PII
 monstrat MABILLON in replica. Ipse etiam
 RADERVS l. c. fol. 277. & seqq. refert, ipsos
Canonicos regulares anno 1133. nondum ha-
buisse regulam s. AVGVSTINI (qui ta-
 men tunc juxta ipsum jam cœperant dici
 ordinis s. AVGVSTINI) ut patet ex eis,
 quæ de GEROHO Præposito *Reichersbergensi*
 narrat; quomodo ergo illam habuere alii
 non Regulares s. AVGVSTINI?

20. Certè olim passim per Germaniam
Canonicos sub aliquâ regula in commu-
 ni vixisse præter *Schiphower infra n. 51. ci-*
tandum & alios testatur Meibomius in Chro-
nico Riddagsbusensi n. 36. & Henricus Petreus
singulariter de Ecclesia Cathedrali Hildesienfi
in Tract. de Monasteriis sic loquens: “Hanc
 ædem porticu, ædiculâque Capitulari &“
 Dormitorio, cœterisque ad monasticam“
 sive claustralem vitam idoneis ædificiis“
 (4tus ordine ex COENOBIO CORVE-“
 JANO Monachus post obitum *Ebekami*“
 (v. *Ebonis*) ad ann. Christi 847. postula-“
 tus *Episcopus ALTRIDVS*) amplificabat,“
 ibidemquè *Canonicos* constituebat, qui“
 unâ sub regula viventes, tantâ rebus sa-“
 cris dies noctesquè contentione, tantâ“
 „curâ

„curâ & devotione ordinatim invigila-
 „bant, ut non immeritò imago honesta-
 „tis, exemplumquè virtutum omnium
 germanis dici possint.„ Ita ille. persti-
 tit regularis isthæc vita in collegio *Canonicorum* Ecclesiæ hujus Cathedralis us-
 què dum sub *DIETHMARO* decimo quin-
 to *Episcopo* Ecclesia cum Dormitorio, ali-
 isquè ædificiis conflagrabit, hâc occasio-
 ne *Canonici* separatim habitare cœpe-
 runt, conniventibus etiam *Successoribus*
Episcopis *AZELINO* & *HEZILONE*, quem
 postremum tamen permissionis istius sub
 finem vitæ vehementer pœnituit, omne-
 què Capitulum ad se evocatum per Dei
 propriæquè salutis amorem est obtesta-
 tus, ut relictam communis vitæ rationem
 reassumerent. *vet. Chron. M. SS. Episc. Hild.*
 Sed quænam ista fuit regula? *Caspar Bru-*
schius in vita *ALTRIDI*, *WALTBERTI*
 & *DIETHMARI Episcoporum Hildesiensium*
 sub regulæ *Benedictinæ* professione in
Monasticâ veste *Canonicos* Ecclesiæ Ca-
 thedralis vixisse constanter asseverat. ro-
 borari poterit hæc opinio ex *JOANNE*
MABILLONIO, qui in præfatione ad sæcu-
 lum 3tium *Benedictinum* §. 3. probans, no-
 mine

mine Regulæ Canonicae nonnunquam olim *Benedictinam* esse significatam, & hanc viguisse in primariis GERMANIÆ Ecclesiis *Frisingensi, Saltzburgensi, Trajedenſi ad Rhenum, Eistetensi, Würtzburgensi, Bremensi, Ratisbonensi, Magdeburgensi, Mimgardefordensi v. Monasteriensi; quidni & Hildeſiensi*, sub tot Episcopis inter primos Benedictinis, ALTRIDO anno 848. qui à *Bruschio* hanc regulam introduxiſſe dicitur, WALTBERTO anno 884. SIGHARDO V. GEBHARDO anno 903. DIATHARDO 928. OCHWINO V. OTHWINO 956. OSDAGO 985. ſive BERNWARDO in fine vitæ habitum ſuſcipiente 1024. s. GODEHARDO 1024. Episcopatum auſpicante? atquè ideo *Schiphower*, qui ſcripſit circa annum 1500. in chronico *Oldenburgensi* dicit, *Canonicos & Vicarios* in adventu & quadrageſima portare cappas nigras, quaſi habitum regularium, ut aliquid de iſta religioſitate retinuiſſe videantur. Sed *Meibomius* loco priùs citato de Germaniæ Canonicis in genere ſic ſcribit. “*Canonici dicebantur, quoniam*“ in collegium recepti, certum diſciplinæ“ genus legibus canonibusquè præſcriptum

„ptum profiterentur. Unde & fratres
 „appellati, vetustis annalibus & monu-
 „mentis fidem facientibus, & simul uno
 „pistore & promo communi, condoquè
 „usi sunt. Quin & ædes Episcoporum,
 „quæ unà cum collegiis contiguæ Basili-
 „cis erant, monasteria dicta sunt, non mi-
 „nùs, quàm Cœnobia, nomine etiam ho-
 „die non nullis in locis perdurante., Re-
 „gula ergo ista non erat S. AVGVSTINI,
 „sed V. BENEDICTI vel *Aquisgranensis*,
 „quæ supra n. 9. excerptum quoddam ex di-
 „ctis SS. Patrum & de vita Canonicâ vocatur,
 „quamquè ^{2^{dius}} LVDOVICVS pius Episcopatùs
 „Hildesiensis Fundator almificus Canonicis
 „summopere commendabat. vid. GRAVE-
 „SON. *Hist. Eccles. tom. 3. pag. mihi 130.* po-
 „sterioribus MEIBOMII verbis confirman-
 „tur dicta ad object.

21. Errat & fidelissimus aliàs Joannes
 Buschius, dum de *reform. monast. l. 2. c. 18.*
 refert, S. BERNWARDVM Episcopum Hil-
 desiensem anno Domini 1001. à Monialibus
 Monasteriorum *Heinigen & Stederborg* pro-
 fessionem secundùm regulam almi P. AV-
 GVSTINI suscepisse, & in ordine *Can-*
nicorum Regularium perpetuò confirmâs-
 se;

se; quod enim HEINIGEN concernit, patet ex dictis §. 1. n. 13. *Stederborg* autem similiter promovente S. BERNWARDO à Comitissa *Hathewiga* sæcularibus Virginibus traditum esse patet ex sequentibus Chronici *Stederburgensis* verbis sub initium: *Comitissa Hathwigis hoc castrum Deo servientibus deputavit, & collegium Sanctimonialium Canonicarum, ut vulgò dicitur, sæcularium, prout de eodem patrimonio sustentari poterant, coadunavit. Sic & erat Engelhusius, dum in chronico suo dicit, HENRICVM Imperatorem hujus nominis 3tium Goslarie Monasterium instituisse secundum regulam S. AVGVSTINI. Falsum enim hoc est, nequè enim HENRICVS iste fuit Monasterii GEORGI-MONTANI fundator, nec regulam ibi introduxit, uti dictum est §. 1. n. 13. potest tamen intelligi, esse ibi Monasterium vel à CONRADO II. vel HENRICO III. institutum, quod ex post suscepit regulam S. AVGVSTINI.*

22. Ad testimonia *Hertfelder & Stengelii* specialiter responderet *P. Egger in Idæa Ordinis parte V. Diff. 4. n. 5.* non absolutè priorem illum (*Bernardum Hertfelder*) asseruisse, quod *Canonici Regulares* eâ tempe-

C

state

state locum illum (Monasterii S. VDAL-
 RICHI *Augustæ*) incoluerint, sed solum ex
 conjecturâ, & illo forsan etiam errore,
 quo persuasum habuit, omnes *Canonicos*
 in communi viventes continuò *Regulares*
 fuisse. Dubium verò se in illâ re extitit-
 se, clarè demonstrat, dum ait: *quandò* & à
quo tempore id factum, annales nostri expressè
non produunt. Deniquè quamvis asserat
 fuisse *Canonicos Regulares*, non addit ta-
 men, fuisse regulæ obstrictos S. AVGVSTINI,
 de quibus est nobis sermo. Et licet STEN-
 GELIVS proprium Augustanum ab erro-
 ribus purgâsse dicatur, credere tamen
 omnia nemo tenetur, ut Canonizata. Si-
 cut dicemus ad objectionem immediatè
 sequentem. Videatur etiam CORBIN.
 KHAMM l. c. n. 36. & sqq.

§. III.

Solvitur objectio ex Breviario
 desumpta.

23. OBJICIES 2. Ordo *Canonicorum*
Regularium S. AVGVSTINI celebrat mul-
 ta à S. Rituum congregatione approbata
 festa SANDTORVM ORDINIS, qui in
 pri-